მანანა ელბაქიძე

მწვანე ნარგავების ხარისხობრივ შეფასებაზე დასკვნის გამცემი
უფლებამოსილი ფიზიკური პირი/ექსპერტი

მწვანე ნარგავების ხარისხობრივი შეფასების საექსპერტო დასკვნა #146

ქ. თბილისი 1 ივლისი, 2020

ობიექტის მისამართი: ქალაქი თბილისი, ქუჩა უნივერსიტეტის, ფიზიკის ინსტიტუტსა და ახალ პანთეონს შორის,

ობიექტის საკადასტრო კოდები: 01.14.03.042.183 (ფართობი 1142 მ^2)
01.14.03.042.414 (ფართობი 428 მ^2)

ობიექტის მესაკუთრე: შპს „ლ.დ. დეველოპმენტი“

დამკვეთი: შპს „ჯი არ სი“

საფუძველი: დამკვეთის მომართვა ობიექტზე არსებული მწვანე ნარგავების ხარისხობრივი შეფასების თაობაზე.

ობიექტზე არსებული მწვანე ნარგავების რაოდენობა: 90

შეფასებული მწვანე ნარგავების რაოდენობა: 90

კვლევის ჩატარების მეთოდი: ვიზუალური და ტაქსონომეტრიული გაზომვები.

რელიეფი: არაერთგვაროვანი, სხვადასხვა ექსპოზიციისა და დახრილობის (დაახლოებით 20-30^0-იანი) ფერდობებით წარმოდგენილი.

საექსპერტო დასკვნას თან ახლავს **არსებული სიტუაციური ფოტოსურათები.**

#	მცენარის ქართული და ლათინური სახელწოდებები	სასიცოცხლო ფორმა	დიამეტრი ფესვის ყელიდან 10 სმ სიმაღლეზე (სმ)	სიმაღლე მ H	მცენარის ზოგადი მდგომარეობა	შენიშვნა
1.	ნუში Amygdalus communis	ხე	5-12	5,5	ჯანსაღი, მრავალ-ღეროიანი.	დასაშვებია მოჭრა ან გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
2.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	9	4	ჯანსაღი, ირგვლივ ამონაყარით.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
3.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	4	4	ჯანსაღი, ირგვლივ ამონაყარით.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
4.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	10	5	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
5.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	5	2,5	ჯანსაღი, ირგვლივ ამონაყარით.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
6.	ხემყრალა,	ხე	5-11	6,5	ჯანსაღი,	დასაშვებია გადარგვა

პ/ნ 01019021760. მისამართი: თბილისი, მუხიანი, I-V-V-93; mob.: 599 739 834; e-mail: manana.elbakidze@gmail.com

	აილანთუსი Ailanthus altissima				მრავალ-ღეროიანი.	სათანადო აგროწესების დაცვით.
7.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	4	5	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
8.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	9	7	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
9.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	10	7	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
10.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	5	3	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
11.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	21	9	ჯანსაღი, ირგვლივ ამონაყარით.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
12.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	13	9	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
13.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	8	3	ჯანსაღი, ირგვლივ ამონაყარით.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
14.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	11	8,5	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
15.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	13 14	9	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
16.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	4	3	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
17.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	30	8	ჯანსაღი	დიდტანიანი ხე. გადარგვა დასაშვებია ქ.თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრე-ბულოს 2019 წლის 29 მარტის #40-26 დადგენილების საფუძველზე.
18.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	31	8	ხმობადი	მოსაჭრელი
19.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	7	5	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
20.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	10	8	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
21.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	14	9	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
22.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	13	7,5	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.

23.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	4 5	3	ჯანსაღი, ორ-ღეროიანი.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
24.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	5	4,5	ჯანსაღი, ირგვლივ ამონაყარით.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
25.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	4	3,5	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
26.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	5	4	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
27.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	14	7	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
28.	იფანი Fraxinus excelsior	ხე	4	3	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
29.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	9	6	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
30.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	3-10	6	ჯანსაღი, მრავალ-ღეროიანი.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
31.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	7	5	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
32.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	4	4	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
33.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	4	2,5	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
34.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	3-4	2	ჯანსაღი, მრავალ-ღეროიანი.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
35.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	1-4	3	ჯანსაღი, მრავალ-ღეროიანი.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
36.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	4	2	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
37.	კავკასიური აკაკი Celtis caucasica	ხე	1-3	2	ჯანსაღი, მრავალ-ღეროიანი.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
38.	კავკასიური აკაკი Celtis caucasica	ხე	3,5	2	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
39.	ხემყრალა,	ხე	5	5	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა

	აილანთუსი Ailanthus altissima					სათანადო აგროწესების დაცვით.
40.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	6	5,5	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
41.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	4	2,5	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
42.	ბროწეული Punica granatum	ხე	1-2	2,5	ჯანსაღი	დასაშვებია მოჭრა ან გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
43.	ატამი Prunus persica	ხე	4	2,5	ხმობადი	მოსაჭრელი
44.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	4	4,5	ჯანსაღი, ირგვლივ ამონაყარი.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
45.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	9	5,5	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
46.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	5	4	ხმობადი	მოსაჭრელი
47.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	5	5	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
48.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	5	6	ჯანსაღი, ირგვლივ ამონაყარი.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
49.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	6	6	ჯანსაღი, ირგვლივ ამონაყარი.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
50.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	16	8	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
51.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	21	8	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
52.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	53	15	ხმელი ტოტებით	დიდტანიანი ხე. დიდი რაოდენობით ხმელი ტოტების გამო არ ექვემდებარება გადარგვას. რეკომენდებულია სანიტარული სხვლა და გადაბელვა.
53.	ტყემალი Prunus divaricata	ხე	6	3	ჯანსაღი	დასაშვებია მოჭრა ან გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
54.	თუთა Morus alba	ხე	10	4,5	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
55.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	5	5	ჯანსაღი, ირგვლივ ამონაყარი.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
56.	ხემყრალა,	ხე	5	5,5	ჯანსაღი,	დასაშვებია გადარგვა

	აილანთუსი Ailanthus altissima				ირგვლივ ამონაყარი.	სათანადო აგროწესების დაცვით.
57.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	6	5	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
58.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	32	10	ჯანსაღი, ირგვლივ ამონაყარი.	დიდტანიანი ხე. გადარგვა დასაშვებია ქ.თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2019 წლის 29 მარტის #40-26 დადგენილების საფუძველზე.
59.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	5 5	4	ჯანსაღი, ორღეროიანი.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
60.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	47	5	ზეხმელი	მოსაჭრელი
61.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	4-8	3,5	ჯანსაღი, ირგვლივ ამონაყარით	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
62.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	5-16	3	ჯანსაღი, მრავალღეროიანი.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
63.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	5 10	3	ჯანსაღი, ორღეროიანი.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
64.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	10	4	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
65.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	10-12	4	ჯანსაღი, მრავალღეროიანი.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
66.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	6	3	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
67.	ელდარის ფიჭვი Pinus eldarica	ხე	31	7	ხმობადი	მოსაჭრელი
68.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	6	2,5	ჯანსაღი, ირგვლივ ამონაყარით	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
69.	ელდარის ფიჭვი Pinus eldarica	ხე	30	8	ხმობადი	მოსაჭრელი
70.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	11-19	7,5	ჯანსაღი, მრავალღეროიანი.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
71.	იფანი Fraxinus excelsior	ხე	4-7	5,5	ჯანსაღი, მრავალღეროიანი.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.

72.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	2-11	4	ჯანსაღი, მრავალ-ღეროიანი.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
73.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	5	5	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
74.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	8	4,5	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
75.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	9	5,5	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
76.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	10	7	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
77.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	9	6	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
78.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	9	7	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
79.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	2-4	4	ჯანსაღი, მრავალ-ღეროიანი.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
80.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	11	7	ჯანსაღი, ირგვლივ ამონაყარით	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
81.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	10	6	ხმობადი	მოსაჭრელი
82.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	7	4	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
83.	ნუში Amygdalus communis	ხე	2-16	5	ჯანსაღი, მრავალ-ღეროიანი.	დასაშვებია მოჭრა ან გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
84.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	4 10	6	ჯანსაღი, ორღეროიანი.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
85.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	12	6	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
86.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	3 9 9	7	ჯანსაღი, სამღეროიანი.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
87.	ძეძვი Paliurus spina-christi	ბუჩქი	2-5	5,5	ჯანსაღი, მრავალ-ღეროიანი, მცირე ჯგუფი.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.

88.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	5	3	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
89.	ნუში Amygdalus communis	ხე	23	5,5	ჯანსაღი	დასაშვებია მოჭრა ან გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
90.	ნუში Amygdalus communis	ხე	17	4	ჯანსაღი	დასაშვებია მოჭრა ან გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.

წითელი ფერით გამოყოფილია საქართველოს წითელი ნუსხის სახეობა.

ხარისხობრივად შეფასებული 90 მწვანე ნარგავიდან

5 ძირი მიეკუთვნება **მაღალი ღირებულების ჯგუფისა და საქართველოს წითელი ნუსხის** სახეობებს:

№37 კავკასიური აკაკი - Celtis caucasica (IUCN-ის სტატუსი: VU - მცირე, ფრაგმენტირებული არეალი).
№ 38 კავკასიური აკაკი - Celtis caucasica (IUCN-ის სტატუსი: VU - მცირე, ფრაგმენტირებული არეალი).
№54 თუთა - Morus alba
№67 ელდარის ფიჭვი – Pinus eldarica
№69 ელდარის ფიჭვი – Pinus eldarica

კერძო საკუთრებაში არსებულ ტერიტორიაზე **მაღალი ღირებულების ჯგუფის** მცენარეების მოჭრა-გადარგვა საჭიროებს ქ. თბილისის მერიის გარემოს დაცვის სამსახურის სპეციალურ ნებართვას (ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2017 წლის 19 მაისის #10-40 დადგენილება **„ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მწვანე ნარგავების დაცვის, მოვლისა და აღდგენის წესის დამტკიცების შესახებ“** ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2014 წლის 12 დეკემბრის #17-55 დადგენილებაში ცვლილებების შეტანის თაობაზე).

78 ძირი მიეკუთვნება **დაბალი ღირებულების ჯგუფის მცენარეებს:**

№№2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 15, 19, 20, 22, 24, 27, 29, 30, 31, 32, 39, 40, 44, 47, 48, 56, 57, 64, 73, 75, 76, 77, 78, 80, 81, 82, 84, 85, 86, 88 - **ხემყრალა, აილანთუსი - Ailanthus altissima,** 41 ძირი.

№№11, 13, 16, 17, 18, 21, 23, 25, 26, 33, 34, 35, 36, 41, 45, 46, 49, 50, 51, 52, 55, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 65, 66, 68, 70, 72, 74, 79 - **იაპონური სოფორა - Sophora japonica,** 34 ძირი.

№28 იფანი – Fraxinus excelsior
№71 იფანი – Fraxinus excelsior
№87 ძეძვი - Paliurus spina-christi

კერძო საკუთრებაში არსებულ ტერიტორიაზე **დაბალი ღირებულების ჯგუფის** მცენარეების მოჭრა-გადარგვა საჭიროებს ქ. თბილისის მერიის გარემოს დაცვის სამსახურის სპეციალურ ნებართვას (ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2017 წლის 19 მაისის #10-40 დადგენილება **„ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მწვანე ნარგავების დაცვის, მოვლისა და აღდგენის წესის დამტკიცების შესახებ“** ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2014 წლის 12 დეკემბრის #17-55 დადგენილებაში ცვლილებების შეტანის თაობაზე).

7 ძირი მიეკუთვნება **ხილ-კენკროვანი ჯგუფის** მცენარეებს:

№1 ნუში - Amygdalus communis
№42 ბროწეული - Punica granatum
№43 ატამი - Prunus persica
№53 ტყემალი - Prunus divaricata
№83 ნუში - Amygdalus communis
№89 ნუში - Amygdalus communis
№90 ნუში - Amygdalus communis

კერძო საკუთრებაში არსებულ ტერიტორიაზე **ხილ-კენკროვანი ჯგუფის** მცენარეების მოჭრა-გადარგვა არ საჭიროებს ქ. თბილისის მერიის გარემოს დაცვის სამსახურის სპეციალურ ნებართვას (ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2017 წლის 19 მაისის #10-40 დადგენილება **„ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მწვანე ნარგავების დაცვის, მოვლისა და აღდგენის წესის დამტკიცების შესახებ“** ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2014 წლის 12 დეკემბრის #17-55 დადგენილებაში ცვლილებების შეტანის თაობაზე).

გარდა ზემოთ აღწერილი მცენარეებისა, საკვლევ ტერიტორიაზე არ იზრდება სხვა მწვანე ნარგავი.

ხის გადარგვის მეთოდოლოგია და შემდგომი მოვლა

გადარგვა ხორციელდება არასავეგეტაციო პერიოდში, გვიან შემოდგომას, ზამთრის მიწურულს, ან ადრე გაზაფხულზე, წვენის ჩადგომამდე და კვირტების დაბერვამდე, რადგან ამ პერიოდში მცენარე ყველაზე ნაკლებმგრძნობიარეა გარეგანი ფაქტორების მიმართ

მცენარე აუცილებლად მიწის კოშტით (კომით) უნდა გადაირგოს. ის ამოღებულ უნდა იქნას იმ მიწის მასასთან ერთად, რომელშიც იზრდება. ამასთან აუცილებელია კომის მინიმალური დასაშვები ზომების დაცვა, რათა არ მოხდეს ფესვთა სისტემის დაზიანება.

კომის ზომებთან დაკავშირებით შეიძლება შემდეგი კანონზომიერებით სარგებლობა: კომის დიამეტრი 10-ჯერ უნდა აღემატებოდეს 0,2 მ სიმაღლეზე ხის დიამეტრს. კომის სიმაღლე დამოკიდებულია ფესვთა სისტემის კომპაქტურობაზე. თუ გადარგვისას მცენარე დაკარგავს ფესვების 20-25%-ზე მეტს, გადარჩენის შანსი საგრძნობლად შეუმცირდება. ხოლო თუ წიწვოვან მცენარეს ფესვთა სისტემა გაუშიშვლდა, მისი გახარება შეუძლებელი გახდება. ის ხეები, რომლებმაც გადარგვისას ფესვების ნაწილი დაკარგეს, საკმაოდ დიდხანს ავადმყოფობენ. მათი ნაზარდი პირველ წელს შეიძლება მხოლოდ 5-10 სმ-ის ფარგლებში იყოს, მომდევნო წელს - ცოტა მეტი. ამ დროს მოვლისადმი წაყენებული მოთხოვნები იზრდება: საჭირო ხდება უფრო ხშირი რწყვა და შესხურება, რაც თავის მხრივ ზრდის სოკოვანი დაავადებების წარმოშობის ალბათობას.

სარგავი ორმო მინიმუმ 30-35 სმ-ით უნდა აღემატებოდეს კომს. ეს სივრცე საჭიროა წინასწარ მომზადებული მიწის ნაზავის ჩასაყრელად. ღეროსა და ტოტებზე ჭრილობები მუშავდება ბაღის მალამოთი. ხე რომ ახალ ადგილს უკეთ შეეგუოს, საჭიროა მისი საფუძვლიანი გასხვლა.

დიდი ზომის წიწვოვანი მცენარეების გადარგვისას აუცილებელია ისეთივე სივრცითი ორიენტაციის დაცვა (ჩრდილოეთი-სამხრეთი), როგორიც მას ჰქონდა პირვანდელ ადგილზე,

დიდი ზომის ხეების ამოღება და ჩარგვა ხორციელდება სპეციალური ტექნიკით, ამწის გამოყენებით.

აქტიური ვეგეტაციისა და ყვავილობის დროს არაა სასურველი 3 მ-ზე მაღალი წიწვოვნების და 4 მ-ზე მაღალი ფოთლოვნების გადარგვა.

გადარგვის შემდეგ აუცილებელია მცენარის საგულდაგულო მოვლა: პირველ რიგში უხვი და რეგულარული რწყვა, ფესვთა სისტემის ზრდის სტიმულიატორით დამუშავება და დამატებითი კვება.

ამოღებულ მცენარეებზე მოქმედებს მთელი რიგი სტრეს-ფაქტორები: გამოშრობა, მზის დასხივება, მექანიკური დაზიანება, ფიზიოლოგიურად მნიშვნელოვანი ფესვების ნაწილის დაკარგვა, რის შედეგადაც ირღვევა თანაფარდობა „ფესვთა სისტემა - მიწისზედა ნაწილი“, რაც იწვევს წყლის ბალანსის ცვლილებას და მცენარის ფიზიოლოგიური სტაბილურობის შეცვლას.

სარგავ ორმოებს ამზადებენ 6-10 დღით ადრე. ორმოს კედლები და ფსკერი გულდასმით სწორდება და სუფთავდება. ფსკერი ფხვიერდება 15-20 სმ სიღრმეზე, იყრება ნოყიერი ნაზავი 10-25 სმ სისქეზე. დასარგავი მცენარის ცენტრირებისათვის ორმოს ცენტრი ინიშნება პატარა პალოთი.

ნოყიერი მიწა წინასწარ უნდა იქნას შემოტანილი. მისი რაოდენობა დამოკიდებულია არსებული გრუნტის შემადგენლობაზე. უნაყოფო გრუნტი 100%-თ უნდა განახლდეს. მისი მოცულობა უდრის სარგავი ორმოს მოცულობას მინუს კომის მოცულობა.

კეთდება ხრეშის დრენაჟის ფენა 20-25 სმ-ზე.

სარგავი ორმოს მომზადების შემდეგ იზომება ორმოს პარამეტრები და ფესვის ყელის სიმაღლე, ამ დროს გათვალისწინებული უნდა იქნას მიწის დაჯდომის ფაქტორიც.

ხის ორმოში მოთავსების შემდეგ ორმო თანდათანობით ივსება გრუნტით: მიწა ჯერ კომის ქვეშ იტკეპნება, შემდეგ კი თანდათანობით ზემოთ, რათა ცარიელი ადგილები არ დარჩეს. ხის გამაგრებისას უნდა მოხდეს სპეციალური ვერტიკალური სადრენაჟე არხების ფორმირება, რომლებიც მომავალში ხის ფესვებს ჰაერითა და ტენით უზრუნველყოფენ.

ამის შემდეგ ხე მაგრდება სპეციალური დამჭიმებით. მათი მოხსნა შესაძლებელი იქნება 2-3 წლის შემდეგ, როცა მიწა დაჯდება და ფესვები მთლიანად შეეზრდება გარემო ნიადაგს. დროდადრო შეიძლება საჭირო გახდეს დამჭიმებისთვის ადგილის მონაცვლება,

ღეროს გარშემო ყრიან მულჩს. რწყვა უნდა ჩატარდეს 4-5 დღეში ერთხელ. ამისთვის საუკეთესო დროა დილა - 11 საათამდე და საღამო - 6 საათის შემდეგ, ხოლო წყლის ტემპერატურა 15-20^0.

ახალ ადგილთან შესაგუებლად აუცილებელია ზრდის ბიოსტიმულატორების (ჰეტეროაუქსინი, კორნევინი, ჰერბამინი, ბიოპლექსი) გამოყენება - ეს ხელს უწყობს მცენარის სწრაფ აკლიმატიზაციას და ფესვების ახალი მასის წარმოქმნას.

ჯამების გაფხვიერება და მულჩირება გამოიყენება ნიადაგის აერაციის გასაუმჯობესებლად. ამ დროს ჟანგბადი უკეთ აღწევს ფესვთა სისტემამდე.

ფოთლოვანი ხეების გადარგვის პირველ წელს აუცილებელია სანიტარული სხვლა, რომელიც სეზონის განმავლობაში შეიძლება რამდენჯერმე განმეორდეს, რადგან ცალკეული ტოტების ხმობა აღინიშნება მთელი წლის განმავლობაში.

შემსრულებელი,

ექსპერტი 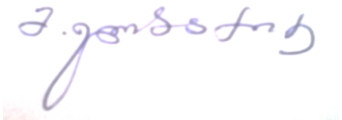 მანანა ელბაქიძე

ბ/ნ 01019021760. მისამართი: თბილისი, მუხიანი, I-V-V-93; mob.: 599 739 834; e-mail: manana.elbakidze@gmail.com

არსებული სიტუაციური ფოტოსურათები

№1 ნუში
Amygdalus communis

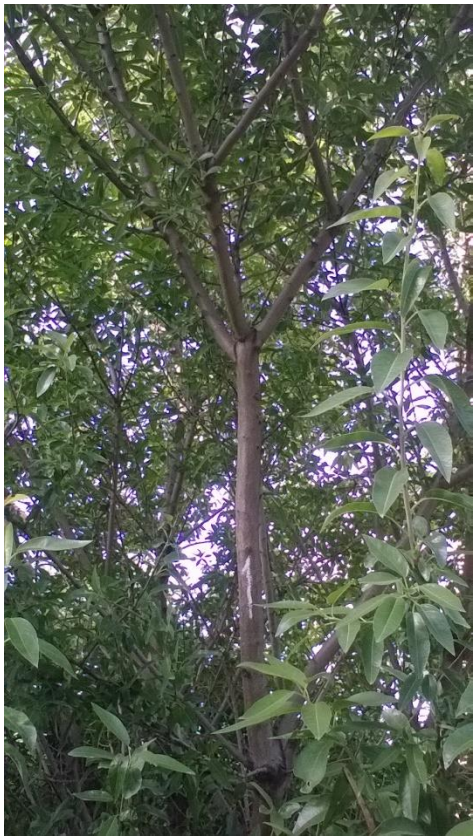

№2 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

№3 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

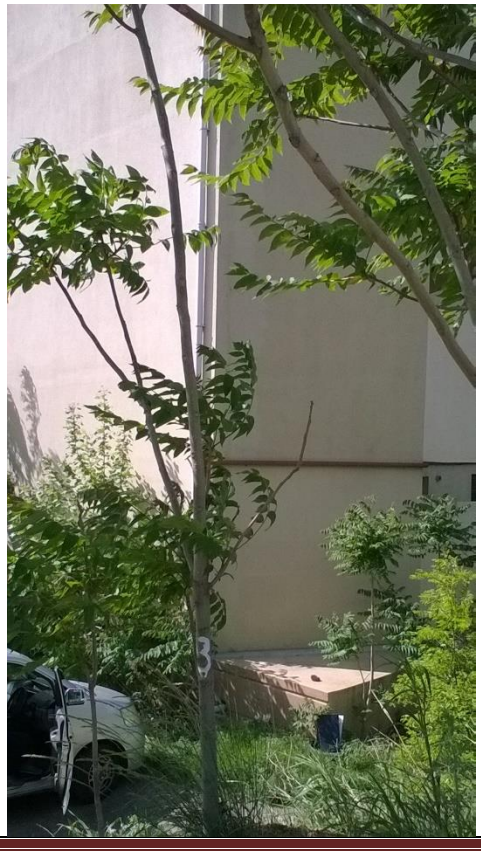

№4 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

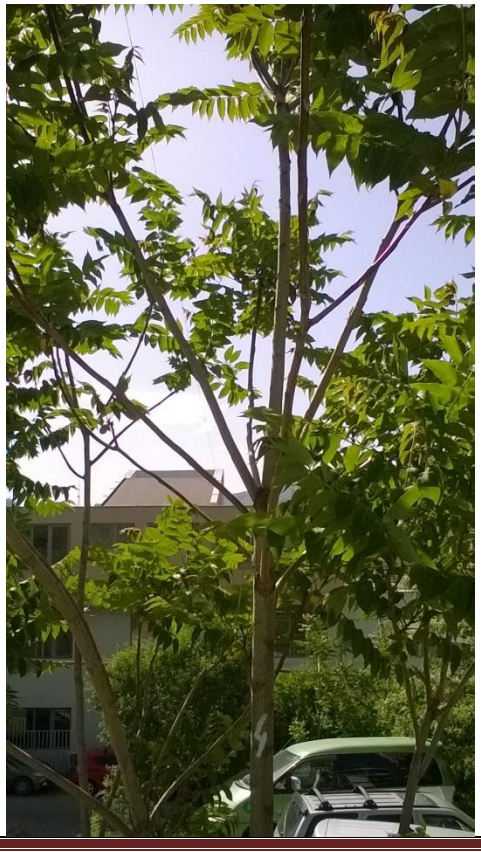

№5 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

№6 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

№7 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

№8 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

№9 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

№10 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

№11 იაპონური სოფორა
Sophora japonica

№12 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

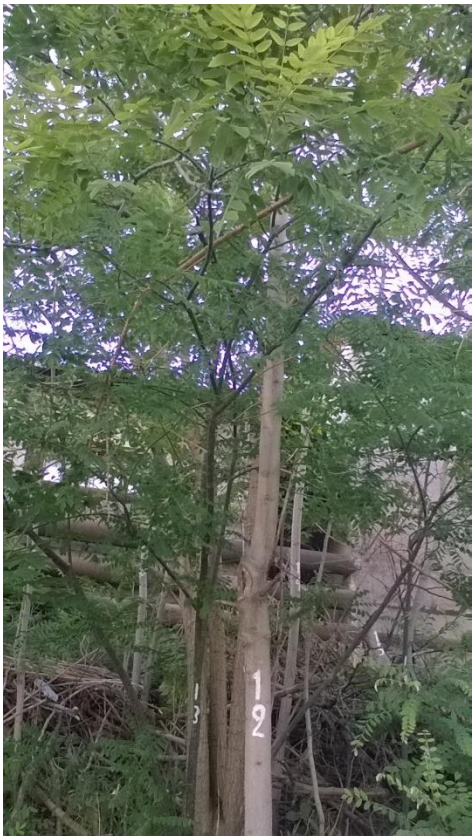

პ/ნ 01019021760. მისამართი: თბილისი, მუხიანი, I-V-V-93; mob.: 599 739 834; e-mail: manana.elbakidze@gmail.com

№13 იაპონური სოფორა
Sophora japonica

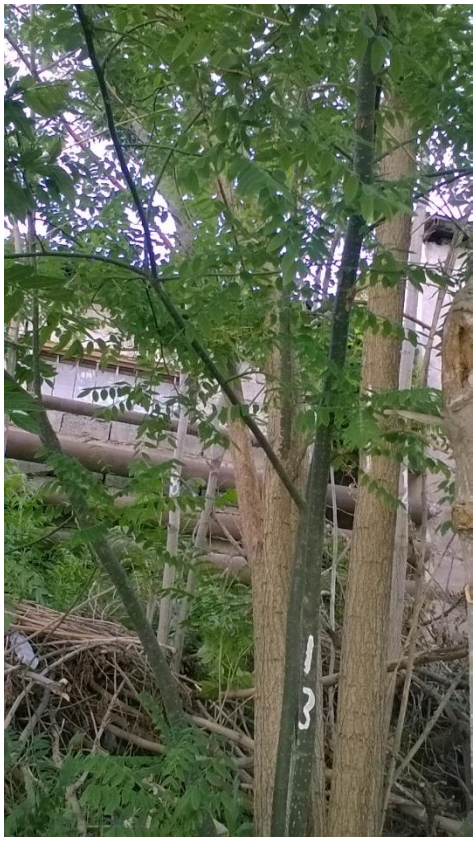

№14 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

№15 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

№16 იაპონური სოფორა
Sophora japonica

№17 იაპონური სოფორა
Sophora japonica

№18 იაპონური სოფორა
Sophora japonica

№19 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

№20 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

№21 იაპონური სოფორა
Sophora japonica

№22 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

№23 იაპონური სოფორა
Sophora japonica

№24 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

№25 იაპონური სოფორა
Sophora japonica

№26 იაპონური სოფორა
Sophora japonica

№27 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

№28 იფანი
Fraxinus excelsior

№29 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

№30 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

№31 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

№32 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

№33 იაპონური სოფორა
Sophora japonica

№34 იაპონური სოფორა
Sophora japonica

№35 იაპონური სოფორა
Sophora japonica

№36 იაპონური სოფორა
Sophora japonica

№37 კავკასიური აკაკი
Celtis caucasica

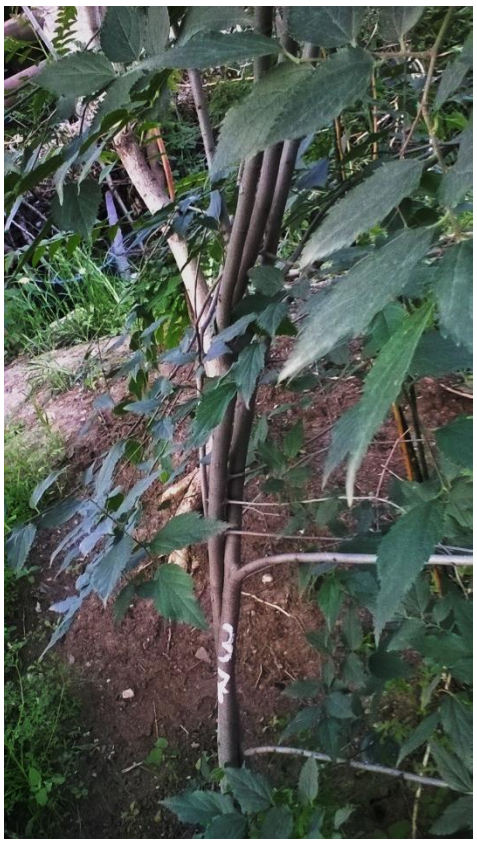

№38 კავკასიური აკაკი
Celtis caucasica

№39 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

№40 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

№41 იაპონური სოფორა
Sophora japonica

№42 ბროწეული
Punica granatum

№43 ატამი
Prunus persica

№44 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

№45 იაპონური სოფორა
Sophora japonica

№46 იაპონური სოფორა
Sophora japonica

№47 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

№48 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

№49 იაპონური სოფორა
Sophora japonica

№50 იაპონური სოფორა
Sophora japonica

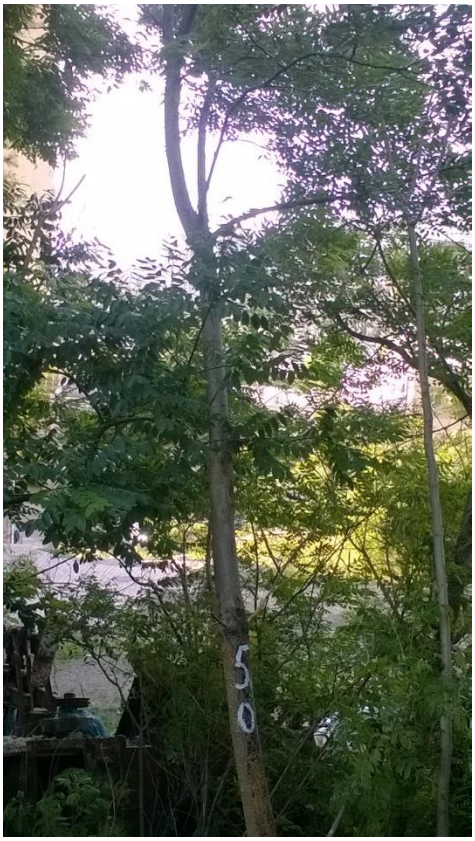

№51 იაპონური სოფორა
Sophora japonica

№52 იაპონური სოფორა
Sophora japonica

№53 ტყემალი
Prunus divaricate

№54 თუთა
Morus alba

№55 იაპონური სოფორა
Sophora japonica

№56 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

№57 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

№58 იაპონური სოფორა
Sophora japonica

№59 იაპონური სოფორა
Sophora japonica

№60 იაპონური სოფორა
Sophora japonica

№61 იაპონური სოფორა
Sophora japonica

№62 იაპონური სოფორა
Sophora japonica

№63 იაპონური სოფორა
Sophora japonica

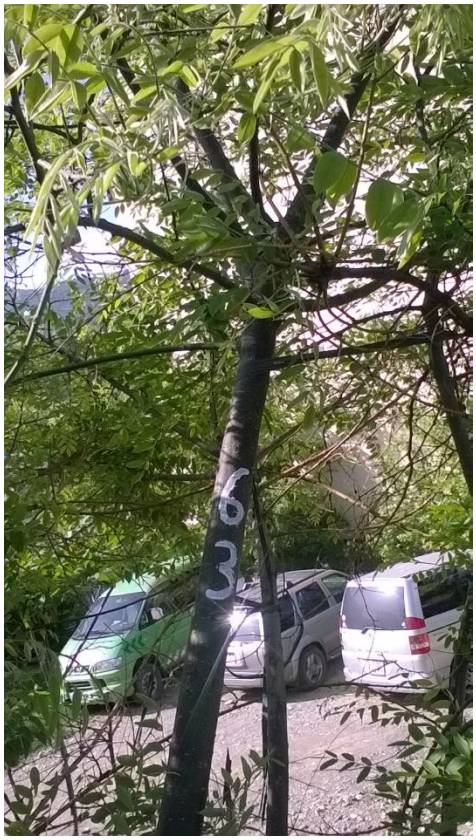

№64 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

№65 იაპონური სოფორა
Sophora japonica

№66 იაპონური სოფორა
Sophora japonica

№67 ელდარის ფიჭვი
Pinus eldarica

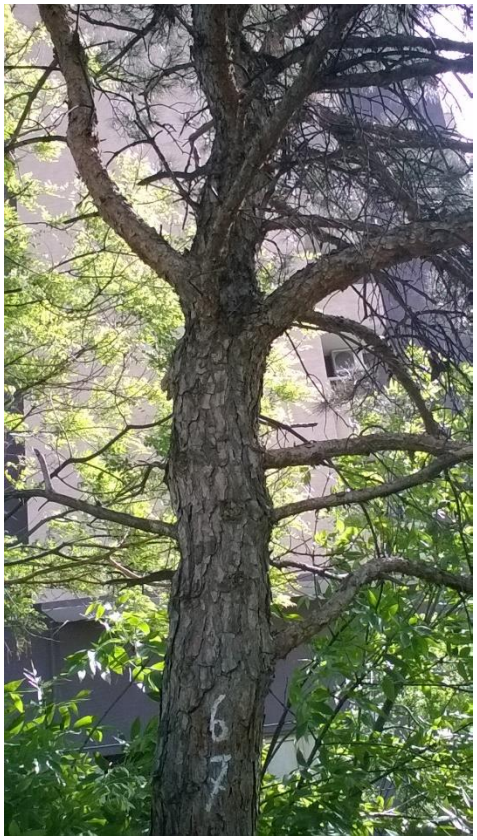

№68 იაპონური სოფორა
Sophora japonica

№69 ელდარის ფიჭვი
Pinus eldarica

№70 იაპონური სოფორა
Sophora japonica

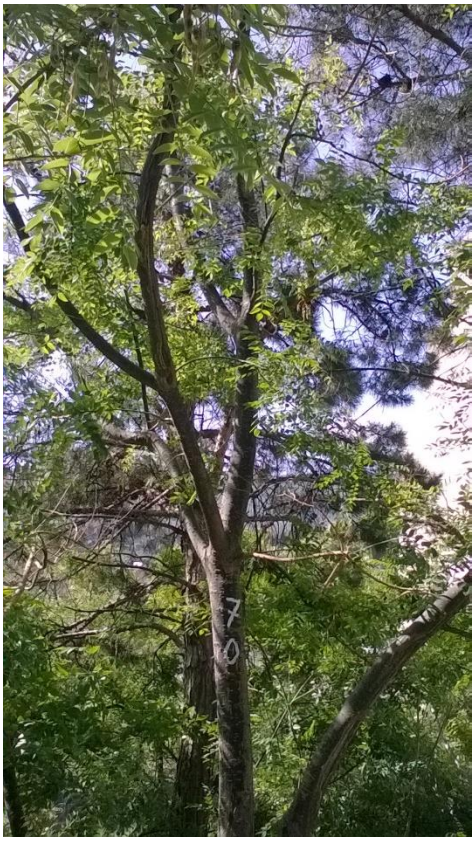

№71 იფანი
Fraxinus excelsior

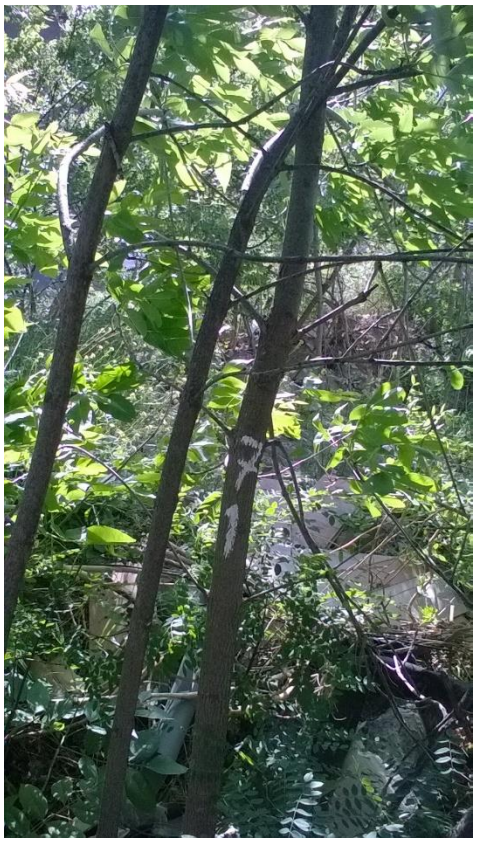

№72 იაპონური სოფორა
Sophora japonica

№73 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

№74 იაპონური სოფორა
Sophora japonica

№75 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

№76 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

№77 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

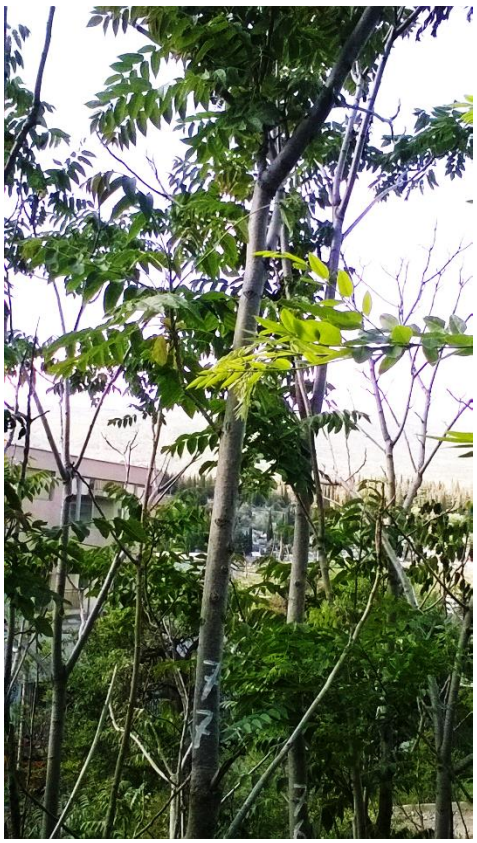

№78 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

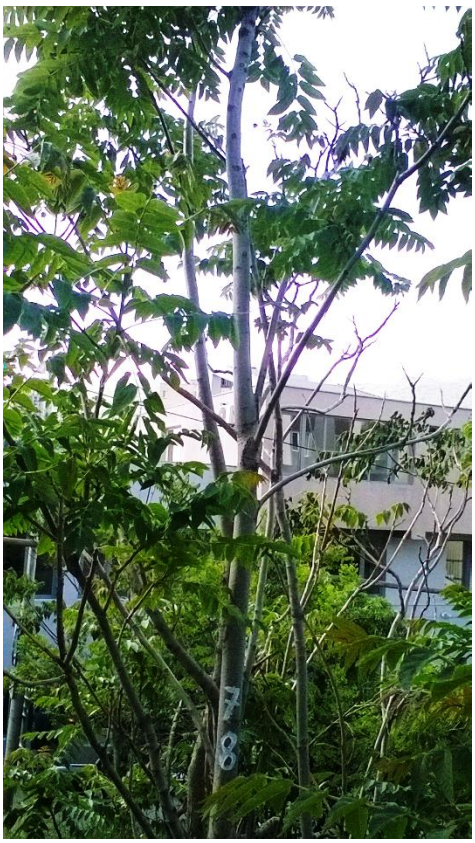

№79 იაპონური სოფორა
Sophora japonica

№80 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

№81 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

№82 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

№83 ნუში
Amygdalus communis

№84 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

№85 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

№86 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

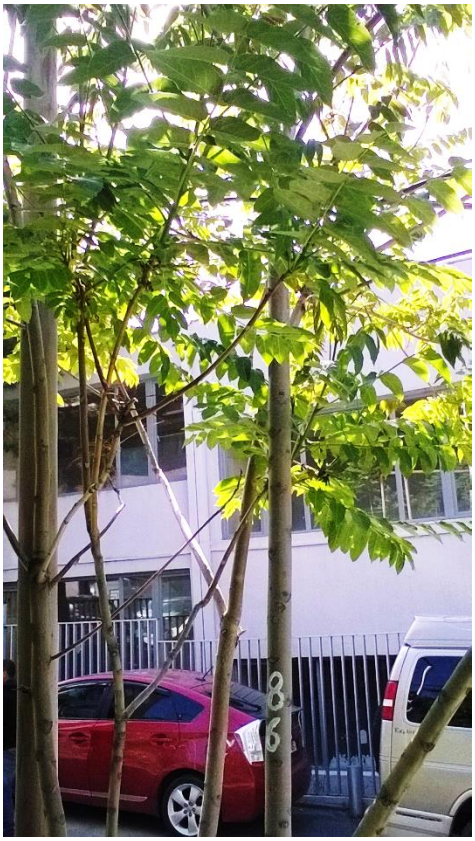

№87 ძეძვი
Paliurus spina-christi

№88 ხემყრალა, აილანთუსი
Ailanthus altissima

№89 ნუში
Amygdalus communis

№90 ნუში
Amygdalus communis

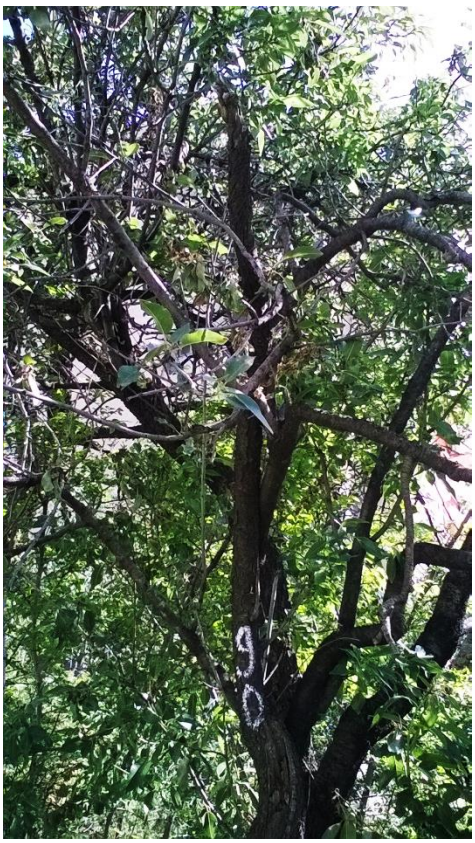

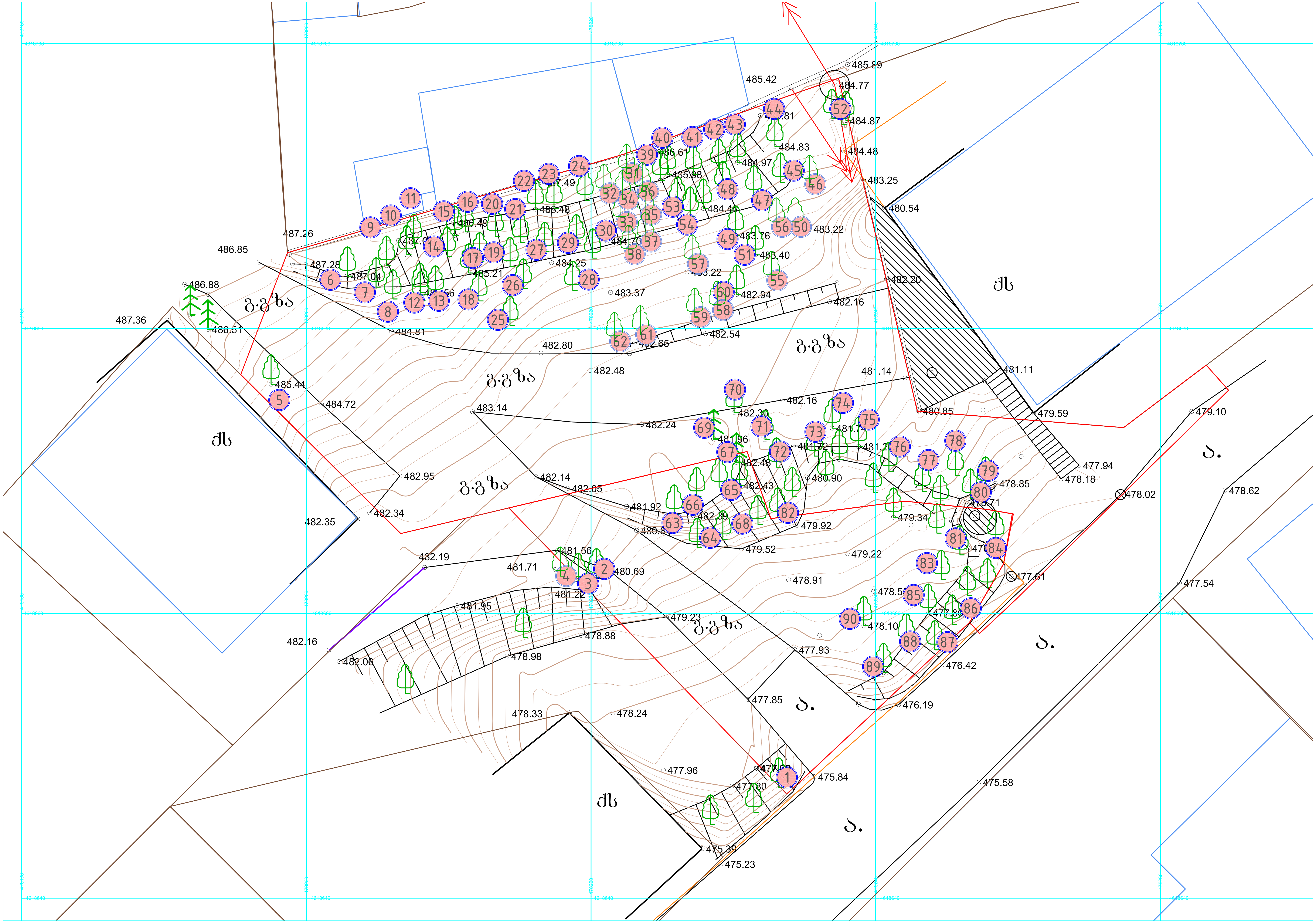

გ.გზა
გ.გზა
გ.გზა
გ.გზა
გ.გზა
ქს
ქს
ქს
ა.
ა.
ა.
ა.
485.59
485.42
484.77
484.87
484.48
483.25
480.54
484.83
484.97
485.98
486.61
487.49
486.48
486.42
487.26
486.85
487.28
487.04
485.21
484.25
484.70
484.44
483.76
483.40
483.22
483.37
482.94
482.20
482.16
482.54
482.65
482.80
482.48
484.81
486.88
486.51
487.36
485.44
484.72
482.95
482.34
482.35
483.14
482.24
482.14
482.05
481.92
482.16
482.30
481.96
481.72
482.48
482.43
480.90
481.11
480.85
479.59
479.10
477.94
478.18
478.85
478.02
478.62
479.34
479.92
479.52
479.22
478.91
477.61
477.54
478.10
477.93
476.42
476.19
482.19
481.71
481.56
480.69
481.22
481.95
479.23
478.88
478.98
482.16
482.06
478.33
478.24
477.85
477.96
475.84
475.58
475.39
475.23

1. საპროექტო შენობის განთავსების კონტური

2. 3.5 მეტრიანი მანძილი შენობის კონტურიდან (ნარბავები რომლებიც ამ მანძილში ცვება უნდა მოიჭრას, დანართში №1 მითითებულია ამ ნარბავების ჩამონათვალი ნუმერაციის მიხედვით)

3. სამანქანო პანდუსი. ხეები აქაც უნდა მოიჭრას

3.5

ქს

ა.

გ.გზა

დანართი №1

გადასარგავი და მოსაჭრელი ხეების ნუსხა

წითელი ფერით გამოყოფილა მოსაჭრელი ხეები

მწვანე ფერით გამოყოფილია გადასარგავი ხეები

#	მცენარის ქართული და ლათინური სახელწოდებები	სასიცოცხ-ლო ფორმა	დიამეტრი ფესვის ყელიდან 10 სმ სიმაღლეზე (სმ)	სიმაღ-ლე მ H	მცენარის ზოგადი მდგომარეობა	შენიშვნა
2.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	9	4	ჯანსაღი, ირგვლივ ამონაყარით.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
3.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	4	4	ჯანსაღი, ირგვლივ ამონაყარით.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
4.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	10	5	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
25.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	4	3,5	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
26.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	5	4	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
27.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	14	7	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
28.	იფანი Fraxinus excelsior	ხე	4	3	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
29.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	9	6	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
30.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	3-10	6	ჯანსაღი, მრავალ-ღეროიანი.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
31.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	7	5	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
32.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	4	4	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
33.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	4	2,5	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.

34.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	3-4	2	ჯანსაღი, მრავალ-ღეროიანი.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
35.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	1-4	3	ჯანსაღი, მრავალ-ღეროიანი.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
36.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	4	2	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
37.	კავკასიური აკაკი Celtis caucasica	ხე	1-3	2	ჯანსაღი, მრავალ-ღეროიანი.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
38.	კავკასიური აკაკი Celtis caucasica	ხე	3,5	2	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
39.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	5	5	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
40.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	6	5,5	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
41.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	4	2,5	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
42.	ბროწეული Punica granatum	ხე	1-2	2,5	ჯანსაღი	დასაშვებია მოჭრა ან გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
43.	ატამი Prunus persica	ხე	4	2,5	ხმობადი	მოსაჭრელი
47.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	5	5	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
48.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	5	6	ჯანსაღი, ირგვლივ ამონაყარი.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
49.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	6	6	ჯანსაღი, ირგვლივ ამონაყარი.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
50.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	16	8	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
51.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	21	8	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
53.	ტყემალი Prunus divaricata	ხე	6	3	ჯანსაღი	დასაშვებია მოჭრა ან გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
54.	თუთა Morus alba	ხე	10	4,5	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.

55.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	5	5	ჯანსაღი, ირგვლივ ამონაყარი.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
56.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	5	5,5	ჯანსაღი, ირგვლივ ამონაყარი.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
57.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	6	5	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
58.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	32	10	ჯანსაღი, ირგვლივ ამონაყარი.	დიდტანიანი ხე. გადარგვა დასაშვებია ქ.თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2019 წლის 29 მარტის #40-26 დადგენილების საფუძველზე.
59.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	5 5	4	ჯანსაღი, ორ-ღეროიანი.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
60.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	47	5	ზეხმელი	მოსაჭრელი
61.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	4-8	3,5	ჯანსაღი, ირგვლივ ამონაყარით	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
62.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	5-16	3	ჯანსაღი, მრავალ-ღეროიანი.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
63.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	5 10	3	ჯანსაღი, ორ-ღეროიანი.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
64.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	10	4	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
65.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	10-12	4	ჯანსაღი, მრავალ-ღეროიანი.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
66.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	6	3	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
67.	ელდარის ფიჭვი Pinus eldarica	ხე	31	7	ხმობადი	მოსაჭრელი
68.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	6	2,5	ჯანსაღი, ირგვლივ ამონაყარით	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
69.	ელდარის ფიჭვი Pinus eldarica	ხე	30	8	ხმობადი	მოსაჭრელი

70.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	11-19	7,5	ჯანსაღი, მრავალ-ღეროიანი.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
71.	იფანი Fraxinus excelsior	ხე	4-7	5,5	ჯანსაღი, მრავალ-ღეროიანი.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.

72.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	2-11	4	ჯანსაღი, მრავალ-ღეროიანი.	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
73.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	5	5	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
74.	იაპონური სოფორა Sophora japonica	ხე	8	4,5	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
75.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	9	5,5	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
76.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	10	7	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
77.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	9	6	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
78.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	9	7	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.
82.	ხემყრალა, აილანთუსი Ailanthus altissima	ხე	7	4	ჯანსაღი	დასაშვებია გადარგვა სათანადო აგროწესების დაცვით.